

— Τοῦτο θὰ τὸ ἐξομαλύνῃ τὸ δικαστήριον ! διέκοψεν αὐτὸν ἡ Λιουδμήλα, καὶ τὸ δικαστήριον θὰ μάθῃ ποῦ εἶνε ἡ ἀλήθεια. Αἶ, κ. Βαντρίκ ! ἀφίστατε τὰς πλεκτάνας σας ! ἐγὼ ὅλα αὐτὰ τὰ καταλαμβάνω πολὺ καλὰ !

— Σὰς ὀρκίζομαι ὅτι καμμία πλεκτάνη δὲν ἐπέρασε ἀπὸ τὸν νοῦν μου ! ἀνέκραξεν ὁ Βαντρίκ ἐπὶ μάλλον προσβληθεὶς.

— Τότε πράξετε ὅ,τι ἀπαιτεῖται καὶ ἀφίστατε με εἰς τὴν ἡσυχίαν μου !

— Πολὺ καλὰ ! λοιπὸν ἰδοὺ θὰ φανῶ εἰλικρινῆς· συνήνεσεν ἐπὶ τέλους ὁ Ἰβάν Ἰβάνοβιτς, ὅστις ἐσκέφθη, ὅτι ἡ Λιουδμήλα οὐδὲν ἀπολύτως θὰ κερδίσῃ, ἂν τῇ εἴπῃ ὑπὸ τίνος ὑπεκινήθη ἡ ὑπόθεσις, ἀφοῦ εἶνε ἤδη κεχωρισμένη τοῦ συζύγου της καὶ ἐπειτα, θάβιτον ἡ βράδιον, τοῦτο θὰ ἀπεκαλύπτετο, ἐν τῷ μεταξύ δέ, ἴσως, εἰς τὴν ὑποχώρησίν του, κατορθώσῃ νὰ ἀνακαλύψῃ τι σχετικόν.

— Ὅριστε, διὰ νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι δὲν σὰς δολιεύομαι, σὰς τὸ λέγω ! ἡ ὑπόθεσις ὑπεκινήθη ἐκ καταγγελίας τῆς χήρας τοῦ μακαρίτου, ἡ ὁποία αὐτοβούλως φαίνεται ἐνάγουσα.

Ἡ Λιουδμήλα ἐφρόνει ἤδη ὅτι ἡ πράξις αὕτη εἶνε ἔργον τῆς Εἰρήνης, ἀλλ' ἤθελε μόνον νὰ πεισθῇ καὶ τοῦτο κατεγίνετο νὰ ἐπιτύχῃ. Ὅθεν προσποιηθεῖσα ἀκραν ἐκπληξιν :

— Ἡ χήρα τοῦ μακαρίτου ! ἀνεφώνησε· τί λέγετε, αὐτὸ εἶνε πρᾶγμα ἀδύνατον ! . . .

— Καὶ ὅμως οὕτως ἔχει ! συνέσπασε τοὺς ὦμους ὁ κ. Βαντρίκ.

— Ἀπίθανον ! Πόθεν καὶ πῶς ; ! . . . ἐγὼ, καθὼς ἤκουσα, εἶνε μία καλὴ καὶ εὐγενὴς κυρία, καὶ διετῆρει μετὰ τοῦ συζύγου μου τὰς καλλιτέρας συγγενικὰς σχέσεις. . . Καὶ ἂν ὑπῆρχε πάλιν μετὰ τῶν καμμία ἔχθρα, τὸ καταλαμβάνω. . . ἀλλὰ ἔτσι. . . χωρὶς ἀφορμὴν !

— Ἀλλ' αὕτη ἐνοχοποιούσα τὸν σύζυγόν σας ἐνοχοποιεῖ καὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς ὁμολογεῖ κατ' εὐθεῖαν ὅτι ὑπῆρξε συμμετοχός, ὅτι ἐγνώριζε περὶ ὧν καὶ ἔδωκε τὴν συγκατάθεσίν της.

— Πῶς ; ἐνοχοποιεῖ τὸν ἑαυτὸν της ; . . . Κύριε, ἀλλ' αὐτὸ εἶνε παραφροσύνη ! ἀνεφώνησεν ἡ Λιουδμήλα· καὶ ὑπάρχουν ἀποδείξεις ἐπὶ τέλους ; Αὐτὸ δὲν τὸ καταλαμβάνω ! Καμμία πλεκτάνη σας θὰ εἶνε πάλιν.

— Διὰ νὰ πεισθῇτε περὶ τοῦ ἐναντίου, θὰ σὰς τὸ ἀποδείξω ἀμέσως, εἶπεν ὁ Βαντρίκ, καὶ πρὸς πίστωσιν τῶν λόγων του, ἀνέγνωσεν ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ συνταχθέντος ἐπὶ τῇ βάσει τῶν πρώτων καταθέσεων τῆς Εἰρήνης.

— Ἀπίθανον ! . . . συσπῶσα τοὺς ὦμους εἶπεν ἡ Λιουδμήλα. Ἐδῶ, ἀναφέρεται ὅτι ὁ σύζυγός μου διέπραξεν ἔγκλημα, ὅπως ἐπωφελήθη τὴν περιουσίαν τοῦ μακαρίτου. Πῶς λοιπὸν συνήνεσεν αὕτη νὰ τὴν ληστεύσουν ; Καὶ ἐπὶ τέλους, καὶ ἂν συνέβῃ τοῦτο, εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐννέα μηνῶν πολὺ καλὰ εἰμποροῦσε ὁ σύζυγός μου νὰ ἐπωφελήθῃ ἂν ἤθελε, καὶ ὅμως

ἡ Εἰρήνη Βορίσοβνα κατέχει ἀδιαφιλονεικῆτως, πᾶν ὅ,τι τῆς ἐδόθη κατὰ τὴν διαθήκην !

— Ὅλα αὐτὰ εἶνε καλὰ καὶ ἅγια διὰ πάντα ἄλλον ἀνακριτὴν, ἀλλ' ἐγὼ, ἐν σχέσει, πρὸς ὑμᾶς εὐρίσκομαι ὑπὸ κᾶπως διαφόρους συνθήκας. Θὰ σὰς ὑπενθυμίσω τώρα τὴν παραδοξὸν ἀπώλειαν τῶν δύο ἐγγράφων ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς ὑποθέσεως τοῦ πρώην συζύγου σας. Θὰ σὰς ὑπενθυμίσω, ὅτι τὰ ἐγγράφα ταῦτα εἶχον εὐρεθῇ ὅπισθεν τῶν εἰκόνων σας. Καίτοι εἰς ἐκείνην τὴν ὑπόθεσιν οὐδεμίαν εἶχον σημασίαν, ἀλλ' ἡ παραδοξὸς ἐξαφάνισις αὐτῶν σημαίνει πολὺ εἰς τὴν πλοκὴν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως. Τώρα καταλαμβάνω διὰ τί ἔπρεπε νὰ ὑπεξαίρεθῃ ταῦτα καὶ χάριν τῶν ὁποίων ἐγένοντο τὸσαῦτα, μὴ ἐξαίρουμένων καὶ τῶν θυσιῶν ἐκείνων, τὰς ὁποίας μοὶ προσέφερεν ἡ ἀρετὴ σας.

— Κύριε Βαντρίκ ! μεθ' ὑπερηφανείας ἀνεγείρασα τὴν κεφαλὴν ἐσταμάτησεν αὐτὸν ἡ Λιουδμήλα.

— Αὕτη εἶνε ἡ ἐνδόμυχος πεποίθησίς μου !

— Εἰμπορεῖτε νὰ ἔχετε οἰανδήποτε πεποίθησιν θέλετε, ἀλλὰ δὲν σὰς διδῶ τὸ δικαίωμα νὰ μὲ προσβάλετε !

— Δὲν σὰς προσβάλλω ! Λέγω μόνον τὴν πεποίθησίν μου, τώρα βλέπω καὶ καταλαμβάνω, διὰ τί ἔπρεπε νὰ ἀφαιρεθῶν τὰ ἐγγράφα ἐκεῖνα.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΑΓΓΛ. Γ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Εἰς τὸ προσεχές :

Η ΘΕΡΜΑΣΤΡΑ

Ἰσπανικὸν διήγημα

κατὰ μετάφρασιν

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

SABIE DE MONTEPEN

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ

ΤΟΥ ΔΑΣΟΦΥΛΑΚΟΣ

[Συνέχεια]

Μετὰ τινων στιγμῶν σιγὴν, ἐπανελάβε τὰς ἐρωτήσεις του, εἰπὼν :

— Μοὶ εἶπατε, νομίζω, ὅτι ἀπωλέσατε τὴν κυρίαν Δεβεζαί, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 20 Σεπτεμβρίου ;

— Ναί, κύριε.

— Ἀπὸ τί ἀπέθανε ;

— Ἀπὸ πρόωρον τοκετόν. Δύο ὥρας ἀφοῦ ἔτεκε τὴν μόνην μου θυγατέρα, τὴν Μαγδαληνήν.

— Ποίας ἡλικίας ἦτο ἡ κυρία Δεβεζαί ;

— Εἰκοσιεἴς ἐτών.

— Ὡραία ;

— Ὡς ἄγγελος.

— Ποῖος παρέστη κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμὰς ;

— Ὁ πνευματικὸς της, ἐφημέριος τοῦ χωρίου τούτου, καὶ ὁ ἱατρός της Μιρῶ.

— Ὁ ἐφημέριος ζῇ ἀκόμη ;

— Ναί, κύριε, καὶ ἀγκαλὰ ἦναι ἤδη ὀγδοηκονταπέντε ἐτῶν ἐξακολουθεῖ ἱε-
ρουργῶν.

— Καὶ ὁ ἱατρός ;

— Κατοικεῖ εἰς Τούρ, ἔχει κάλλιστα καὶ ἔρχεται ἐδῶ καθ' ἐβδομάδα.

— Ποῦ ἐτάφη ἡ κόμησσαι ;

— Ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ χωρίου.

— Δὲν ἔχετε, ἐν τῷ πύργῳ τούτῳ, ὡς ἔχουσι συνήθως αἱ ἀριστοκρατικαὶ οἰκογένειαι, ὑπόγειον κοιμητήριον, ἐνθα νὰ κατατίθενται οἱ νεκροὶ τῆς οἰκογενείας σας ;

— Ἐχομεν.

— Καὶ οἱ πρόγονοι ὑμῶν εἶναι θαυμά-
νοι ἐκεῖ ;

— Ναί.

— Διὰ τί ἐξηρέθη ἡ κυρία κόμησσαι ;

— Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ τελευταία αὐ-
τῆς θέλησις. Ἡθέλησε νὰ ταφῇ ἐν μέσῳ ἀνθῶν.

— Ἐξέφρασε τὴν θέλησίν της ταύτην ἐκ τῇ διαθήκῃ της ;

— Ὁχι, εἰς ἐμὲ μόνον.

— Οὐδεὶς ἄλλος ἤκουσεν αὐτήν ;

— Οὐδεὶς.

Ὁ εἰσαγγελεὺς ἐβυθίσθη αὐθις εἰς βα-
θυτάτας σκέψεις — εἶτα εἶπεν :

— Ἡγαπᾶτε τὴν κυρίαν Δεβεζαί ;

— Μέχρι τρέλλας.

— Ἡγάπα ὑμᾶς καὶ ἐκείνην ;

— Ἐπὶ τούτου, ἡ ἀμφιβολία δὲν μοὶ
εἶναι ἐπιτετραμμένη.

— Ἐζήτη ἐν ἀρμονίᾳ ;

— Ἐν πληρεστάτῃ.

— Δὲν ὑπῆρξαν ποτὲ δυσἀρέσκειαι με-
ταξὺ ὑμῶν ;

— Οὐδέποτε.

— Δὲν ἦσθε ζηλότυπος ;

— Ἡ κυρία Δεβεζαί ἦτο ἁγία γυνή,
ἀνωτέρα πάσης ὑποψίας.

— Ἡ κακία καὶ ἡ συκοφαντία οὐδενὸς
φείδονται . . . Δὲν ἀπεπειράθησαν νὰ σπεί-
ρωσι ζιζάνια καὶ μετὰξὺ ὑμῶν ; Δὲν σὰς
εἶπον, ἡ δὲν σὰς ἔγραψαν ποτὲ ὅτι ἡ κό-
μησσαι εἶχεν ἐραστήν ;

— Δὲν ἐτόλμησαν.

— Θεέ μου ! Ἡ μοχθηρία τολμᾷ τὰ
πάντα, μάλιστα ὅταν ἦναι ἀνώνυμος.

— Οὐδὲν τοιοῦτο μοὶ συνέβη. Ἀλλὰ
πρὸς τί αἱ ἐρωτήσεις αὗται ;

— Εἶχον λόγους νὰ πιστεύω ὅτι, δι-
καίως ἢ ἀδίκως, εἶχετε ὑποπτεύσῃ ὅτι
μετὰξὺ τῆς κομῆσσαι καὶ τοῦ ὑποκόμη-
τος Βελλεδιού ὑπῆρξεν ἔνοχος ἔρως.

Ὁ κόμης ἀνεσκήρτισε καὶ τοῦτο δὲν
διέφυγε τὴν προσοχὴν τοῦ εἰσαγγελεως,
ὅστις ὁμιλῶν παρετῆρει αὐτὸν ἀτενῶς.

Ὁ ἀνακριτὴς μετὰ δυσκολίας κατέστειλε
τὴν χαράν του, βλέπων μετὰ πόσης τχένης
ὁ κύριος Πεσελιέρ διεζήγαγε τὴν ἀνάκρι-
σιν, καὶ τὸν ἀνακρινόμενον προδιδόμενον
εἰς πᾶσαν ἀπάντησίν του.

— Κύριε κόμη — εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ
εἰσαγγελεὺς, τονίζων ἐκάστην λέξιν —
ἰδοὺ ποῖται εἶναι αἱ καθ' ὑμῶν κατηγορίαι :

•Κατηγορεῖσθε ὅτι, κατὰ τὴν νύκτα τῆς 20 Σεπτεμβρίου 1820, ἐν τινι τῶν διαδρόμων τοῦ πύργου τούτου, μεταξύ τῶν 2 καὶ τῶν 3 τῆς πρωΐας ἐδολοφονήσατε τὸν ὑποκόμητα Ἀρμάνδον Βιλλεδιού, κατὰ τοῦ ὁποίου ἡσθάνεσθε σφοδρὰν ζηλοτυπίαν...

— Διαμαρτύρομαι! — ἀνέκραξεν ὁ κόμης — δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῆς ἀγανακτήσεώς μου, κατὰ τῆς τοιαύτης κατηγορίας!

— Κατηγορεῖσθε — ἐξηκολούθησε λέγων ὁ εἰσαγγελεύς — ὅτι μετὰ τὸ ἔγκλημα, ὅπως ἀποκρύψετε τὸ πτώμα, ἐφέρετε αὐτὸ εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ πύργου σας... εἰς τοὺς οἰκογενειακοὺς σας τάφους... Τὸ ἀρνεῖσθε, κύριε κόμη;

Ὁ κόμης διετέλει ὢν ἐν καταστάσει, ἥτις θὰ ἐνέπνεεν οἶκτον καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἀσπονδότερον αὐτοῦ ἐχθρόν. Θρόμβοι παγεροῦ ἰδρώτος ἔσταζον ἀπὸ τοῦ φαλακροῦ μετώπου του... Οἱ μῦς τοῦ προσώπου του συνεσπῶντο... Τὰ τρέμοντα χεῖλη του διηνοίγησαν ψιθυρίζοντα διὰ μόλις ἀκουσθείσης φωνῆς τὴν λέξιν:

— Ἀρνοῦμαι...

— Τὸ πτώμα τοῦ κυρίου Βιλλεδιού ἐτέθη παρὰ τινι ἐκ μολύβδου σφῶν, ἐν τάφῳ μείναντι ἀνοικτῷ... Ἀρνεῖσθε ἔτι;

— Ἀρνοῦμαι...

— Ποῦ εἶναι αἱ κλεῖδες τῶν ὑπογείων;

— Ἀγνοῶ.

— Πῶς;

— Εἶναι εἴκοσι πέντε ἔτη, καὶ περισσότερον ἴσως, ἀφοῦ δὲν εἰσῆλθε κανεὶς ἐκεῖ.

— Τὸ πιστεύετε;

— Εἶμαι βέβαιος.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἔδειξε τότε εἰς τὸν κόμητα δύο ἐσκωριασμένας κλεῖδας, εἰπών:

— Γνωρίζετε τὰς κλεῖδας ταύτας;

Ὁ κόμης, ἰδὼν τὰς κλεῖδας ἐκεῖνας, κατελήφθη ὑπὸ τρόμου καὶ ὅμως ἀπήντησεν:

— Ὁχι... δὲν τὰς γνωρίζω.

— Αὐταὶ ἀνοίγουσι βεβαίως τὰς θύρας τῶν ὑπογείων σας... Ἐλθετε, κύριε.

— Ποῦ; ἀνέκραξεν ὁ κόμης Δεβεζαί.

— Εἰς τὰ ὑπόγεια κοιμητήρια.

— Καὶ τί θὰ κάμωμεν ἐκεῖ, Θεέ μου;

— Θὰ ἐρευνήσωμεν ἐνώπιον ὑμῶν τοὺς τάφους...

— Δὲν ἔρχομαι!... δὲν ἔρχομαι!...

— Καὶ διατί, κύριε;

Ὁ κόμης δὲν ἀπήντησεν.

Ὁ εἰσαγγελεύς ἐπανέλαβε τὴν ἐρώτησίν του.

Τότε ὁ κύριος Δεβεζαί ἔλαβεν αἰφνιδίαν ἀπόφασιν.

— Ἔστω — ἐψιθύρισεν — ὁμολογῶ... θὰ εὑρετε τὸ πτώμα... ἀλλὰ μὴ μέρετε εἰς τὰ ὑπόγεια...

— Ὁμολογεῖτε τὴν δολοφονίαν;

— Δὲν ἐδολοφονήσα τὸν κύριον Βιλλεδιού!...

— Ἐν τούτοις, τὸν ἐφρονεύσατε;

— Ναί, ἀλλ' ἐν μονομαχίᾳ.

— Ἐν μονομαχίᾳ;

— Ἐμονομαχήσαμεν διὰ τοῦ ξίφους.

— Διάδρομος πύργου δὲν εἶναι μέρος καταλλήλον διὰ μονομαχίαν.

— Ἀλλὰ δὲν ἐμονομαχήσαμεν εἰς τὸν διάδρομον.

— Ποῦ λοιπόν;

— Εἰς τὸ ἄλσος, παρὰ τὴν μικρὰν θύραν.

— Εἰς τὰς δύο μετὰ τὸ μεσονύκτιον;

— Ναί.

— Ἐπεριμένατε λοιπὸν τὸν ὑποκόμητα;

— Τὸν ἐπερίμενα.

— Μὲ ὅλην τὴν φοβερὰν θύελλαν;

— Τί μὲ ἐνδιέφερεν ἡ θύελλα;

— Ἀλλὰ, καθὼς εἶπετε, ὁ κύριος Βιλλεδιού ἦτο στενὸς φίλος σας;

— Ἦτο πρὶν, ἀπήντησεν ὁ κόμης δι' ὑποκόφου φωνῆς.

— Καὶ τότε δὲν ἦτο πλέον;

— Ὁχι.

— Λοιπὸν σὰς εἶχε προσβάλῃ σπουδαίως;

— Ναί.

— Καὶ ποῖαν προσβολὴν σὰς ἔκαμεν;

Ὁ κύριος Δεβεζαί δὲν ἀπήντησεν.

— Ἀς ἐπανεέλθωμεν εἰς τὴν μονομαχίαν, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς. Εἶπετε ὅτι ἐμονομαχήσατε διὰ τοῦ ξίφους;

— Ναί.

— Ὁ ὑποκόμης λοιπὸν ἔφερε ξίφος;

— Ὁχι· ἀλλ' ἐγὼ εἶχον δύο.

— Διὰ τὴν μονομαχίαν;

— Ναί.

— Ὁ ὑποκόμης ἀπέθανεν ἀμέσως;

— Μετὰ πεισματώδη πάλην πέντε ἢ ἕξ λεπτῶν.

— Καὶ ἔπεσε νεκρός;

— Ἐλαβε καιρὸν νὰ προφέρῃ μερικὰς λέξεις καὶ νὰ μοῦ δώσῃ ἐν χαρτοφυλάκιον.

— Τί περιεῖχε τὸ χαρτοφυλάκιον;

— Οἰκογενειακὰ ἔγγραφα.

— Πρὸς τίνα σκοπὸν;

— Διὰ νὰ τὰ ἀποστείλω εἰς τὸν υἱόν του.

— Τὰ ἀπεστείλατε;

— Ναί, δι' ἐνὸς ὑπηρέτου μου, ὅστις τὰ ἐτοποθέτησεν ἐπὶ τραπέζης, ὅπου ἔμελλον νὰ τὰ εὑρουν.

— Ὁ ὑπηρέτης αὐτὸς ἐγίνωσκε τὰ συμβάντα;

— Ναί.

— Ὑπῆρξε μάρτυς τῆς μονομαχίας;

— Ναί.

— Λοιπὸν θὰ μαρτυρήσῃ... Ζῇ ἀκόμη;

— Ἀγνοῶ.

— Παράδοξον.

— Ἐφυγεν ἀπ' ἐδῶ.

— Πότε;

— Πρὸ εἴκοσι ἐτῶν.

— Πολὺν καιρὸν μετὰ τὴν νύκτα τῆς 20 Σεπτεμβρίου;

— Μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας.

— Ποῖαν θέσιν εἶχεν ἐν τῷ πύργῳ;

— Ἦτο δασοφύλαξ.

— Τὸ ὄνομά του;

— Καλλιούε.

Ὁ εἰσαγγελεύς παρετήρησε σημειώσεις τινάς, ἃς εἶχεν ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ του.

Εἶτα ἠρώτησεν:

— Ὁ Καλλιούε ἐκεῖνος ἔφυγεν αἰφνιδίως;

— Ναί.

— Ἐγκαταλείψας τὴν γυναῖκά του;

— Ναί.

— Κατὰ διαταγὴν σας;

— Ὁχι.

— Πῶς! δὲν τῷ ἐπεβάλλετε νὰ ἀναχωρήσῃ;

— Ὁχι.

— Κύριε κόμη, προσέξατε τί λέγετε...

Ἡ ἀπάντησίς σας εἶναι σπουδαιοτάτη καὶ δύναται νὰ σὰς ἐπιβαρύνῃ.

— Ἐπιμένω.

— Ἀλλὰ, κύριε κόμη, διατί ὁκτὼ ἡμέρας μετὰ τὴν νύκτα τῆς 20 Σεπτεμβρίου ὁ ἐν Νάντη τραπεζίτης σας ἐπλήρωσεν εἰς τὸν ἴδιον αὐτὸν Καλλιούε μίαν συναλλαγματικὴν σας εἰκοσασχιλίων φράγκων;

Ὁ κόμης δὲν ἀπεκρίθη.

— Μὴ ἡ συναλλαγματικὴ ἐκείνη ἦτο κλεμμένη;

Ὁ κόμης ἐξηκολούθει σιγῶν... Ὁ δὲ ἀνακριτὴς ἔτριβε τὰς χεῖρας, ψιθυρίζων:

— Τί ὠραία δίκη!... τί ὠραία δίκη!...

Μ'

Ὑπὸ κράτησιν.

Ἡ φυσιογνωμία τοῦ εἰσαγγελέως εἶχε μεταβληθῇ. Οἱ λόγοι του ἦσαν πάντοτε φιλόφρονες, ἀλλ' ὁ τόνος τῆς φωνῆς του ἐδήλου ὅτι ἡ πρῶν εὐμένεια εἶχεν ἐκλίπη.

Κατ' ἀρχὰς ἠλπίζεν ὅτι ὁ κύριος Δεβεζαί θὰ ἐδικαιολογεῖτο εὐκόλως κατὰ κατηγορίας, ἣν διέψευδεν ἅπας ὁ παρελθὼν αὐτοῦ βίος, ἀλλ' ἡ ἐλπίς του αὕτη εἶχεν ἀποδειχθῇ χίμαιρα. Ἡ ἐνοχὴ τοῦ κόμητος ἦτο πλέον προφανής, ἀναμφισβήτητος. Οἱ δὲ γάμοι τῆς θυγατρὸς του μετὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ δολοφονηθέντος ἐφαίνοντο εἰς τὸν εἰσαγγελέα ὡς ἡ τρανοτάτη ἀπόδειξις τῆς τερατώδους ἀνηθικότητος τοῦ γέροντος.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἀνακριτὴς εὗρισκεν ἐν τῷ γεγονότῳ τούτῳ θαυμασίαν δραματικὴν περιπλοκήν, ἥτις καθίστα αὐτὸν ἐξάλλον ἐκ τῆς εὐχαριστήσεως.

Τὸ πρόσωπον, ἡ στάσις καὶ τὰ βλέμματα τοῦ κόμητος ἐδείκνυν μεγίστην ἠθικὴν κατάπτωσιν... ὁμοιάζουσιν καταπληκτικῶς πρὸς τὴν νάρκην, ὑπὸ τῆς ὁποίας καταλαμβάνεται συνήθως ὁ ἀποδειχθεὶς ἐνοχος.

— Κύριε, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς, ἀναγγέλλω ὑμῖν μετὰ λύπης ὅτι εἰσθε ὑπὸ κράτησιν.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐγαλβάνισαν τὸν κόμητα.

— Ὑπὸ κράτησιν! ἀνέκραξε. Μὲ συλλαμβάνετε;

— Κατ' ἀνάγκην.

— Ἀλλὰ, κύριε... πιστεύετε λοιπὸν ὅτι εἶμαι ἐνοχος;

— Ναί, κύριε... καὶ δὲν δύναμαι νὰ νὰ σὰς ἀποκρύψω ὅτι ἡ ἐπὶ τούτου πε-

ποίησής μου δυσκόλως θὰ μεταβληθῇ.

— Θεέ μου!... λάβετε οἶκτον δι' ἐμέ! ἐπιθύρουν ὁ κόμης.

— Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς, καὶ κάμνεται καλὰ νὰ τὸν ἐπικαλῇς... ἀλλ' εἶναι καὶ δίκαιος καὶ δὲν θέλει νὰ μὲν ἀτιμώρητον τὸ ἔγκλημα.

— Τὸ ἔγκλημα!... Λοιπὸν διέπραξα ἔγκλημα;

Ὁ εἰσαγγελεύς δὲν ἀπήντησε καὶ ὁ ἀνακριτὴς ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

Τὸ ὄνομα τοῦ γράφαντος τὸ κατωτέρω διήγημα πρῶτην φορὰν συναντῶσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται. Πλὴν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ νεοροῦ διηγηματογράφου κρίνομεν ὅπως περιττόν νὰ εἰπωμεν ἡμεῖς τίποτε, διότι ὁ Κύρ - Θανάσης, τὸ πρωτόλειον τῆς ἐν τοῖς Ἐλεγκτοῖς συνεργασίας του, ἀποτελεῖ τὴν ἀρίστην ὑπὲρ αὐτοῦ σύστασιν. Σ. τ. Δ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΕΡΒΟΥ

Ο ΚΥΡ-ΘΑΝΑΣΗΣ

Διήγημα

Εἶνε καλὸς τεχνίτης καὶ τὸ κυριώτερον φρόνιμος ὁ κύρ - Θανάσης Μαρῆς. Ἐνωρὶς ἐνωρὶς, τὸν ἐμβαλόμενον φορῶν σάκκον του καὶ τὸ ζαρωμένον πιλιδίον του, πηγαίνει μόνος εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀποφεύγων τοὺς ἀστεϊσμοὺς καὶ τὰς χειρονομίας τῶν ἐν ὁμίλῳ πορευομένων συντρόφων του.

— Νὰ κι' ὁ καλόγερος πάτερ - Θανάσης, ἀνακράζει βλέπων τὸν φρόνιμον ἐργάτην ὁ μαστρο - Γεώργης, ἐξηκοντούτης ἐργάτης μὲ πρόσωπον κατέρυθρον καὶ ρίνα ἐξωγκωμένην, τὰ ἐννέα δέκατα τῆς ζωῆς του μεθύνων.

Εἰς τὰς ἐπιφωνήσεις τοῦ γέρω - Γεώργη καυχᾶζουσιν οἱ λοιποὶ καὶ τότε ὁρμαθὸς ὕβρεων, χονδρῶν ἀστειοτήτων καὶ κακολογιῶν οἰπτεται κατὰ τοῦ κύρ - Θανάση πλὴν ὅλα ταῦτα κρυφίως, διότι ἂν καὶ νέος ἔτι, εἶνε δεύτερος προϊστάμενος καὶ ἀγαπᾶται ὅχι ὀλίγον ὑπὸ τοῦ κ. Ἐρκίδου, τοῦ ἐργοστασιάρχου.

Ὁ κύρ - Θανάσης πρῶτος ἀρχόμενος τῆς ἐργασίας καὶ τελευταῖος ἀποχωρῶν, μονοτόνως καθ' ἕκαστον τὴν ἡμέραν καταφέρει τὴν σφύραν ἐπὶ τῶν μεγάλων σιδηρῶν στεφανῶν καὶ εὐσυνειδήτως ἐργαζόμενος κατασκευάζει τὰ καλῆτερα βυτία τοῦ ἐργοστασίου.

— Σὰν αὐτὸν ἤθελα νὰ σοῦ ἔχω δέκα, μονολογεῖ ὁ κ. Ἐρκίδης, χονδρὸς καλοκάγαθος Ὑδραῖος, νὰ δῆς μιὰ φορὰ βουτσί! Πλήττων ἄλλοτε τὰ βυτία εὐφροσύνης ἐπιφέρει:

— Νὰ τα βουτσί! ἀκού'τα πῶς λαλοῦν. Αὐτὰ μάλιστα! μὰ εἶνε βλέψεις δουλειὰ τοῦ Θανάση.

Μέτριος τὸ ἀνάστημα ὁ κύρ - Θανάσης, εὐρόστερος, μὲ κινήμας στερεὰς καὶ βρα-

χίονας σιδηροῦς, παρουσιάζει ἐν τῷ συνόλῳ του συμπαθεῖ τινα δυσαναλογίαν. Εἶνε μεταξώδης ἡ κόμη του καὶ πυκνὴ, περιστρέφει ὅμως τοσοῦτον τετράγωνον κρανίον, ὥστε οὐδὲν τῷ δίδει προτέρημα, ἐν ᾧ οἱ μεγάλοι καὶ ρεμβοὶ ὀφθαλμοὶ του ἐπιχέουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου του ποῖαν τινα γλυκύτητα, ἣν ὅμως πολὺ κολάζει ἡ πλατεῖα ρίς καὶ τὰ παχέα καὶ κρεμάμενα χεῖλη του. ὥστε τὸ σύνολον τοῦ κύρ - Θανάση, ἂν καὶ οὐχὶ ἀντιπαθές, εἶνε πῶς βάνουσον.

Μικρὸς τὴν ἡλικίαν, τοσοῦτον κακὸς ἦτο καὶ τοιαύτην πρὸς τὴν ὀκνηρίαν κλίσιν εἶχεν, ὥστε ὁ γέρων πατήρ του εἶχεν ἀπελπισθῇ δι' αὐτόν.

— Κακοῦργος θὰ σοῦ γίνῃ αὐτός ὁ γυιόκας σου, κύρ - Ἀρσένη, ἔλεγεν ὁ κ. Ἐρκίδης πρὸς τὸν δυστυχῆ πατέρα, πρωταργάτην ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Συχνάκις ὁ γέρω - Ἀρσένης ὑπερχεοῦτο νὰ πληρώνῃ πρόστιμα διὰ τὰς ἀτασθαλίας τοῦ υἱοῦ του, διὰ θραύσεις φανῶν καὶ προθηκῶν καταστημάτων, διὰ τομὰς σωλῆνων τοῦ ὑδραγωγείου καὶ δι' ὑπεξαίρεσεις. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἠναγκαζέτο νὰ δεακώσῃ τὴν ἐργασίαν του, ν' ἀπομάξῃ διὰ τῆς ἐμπροσθέλας τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου του καὶ φορῶν τὸ πιλιδίον του νὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν, ὅπως ἐλευθερώσῃ τὸν ἀθλιὸν Θανάση. Τὴν ἐσπέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του, πορευόμενος οἱκοὶ ἠναγκαζέτο ν' ἀκούῃ τὰ παράπονα καὶ τὰς ὕβρεις τῆς συζύγου του κατὰ τοῦ κακοῦ ἐκείνου υἱοῦ, ὅστις εἰς τινα γωνίαν τοῦ οἰκίσκου συνεσταλμένος ἐμορμύριζεν, ὑποβλέπων ἀγρίως τὴν μητέρα του.

Πολλὰ ἐπεχείρησεν ὁ γέρω - Ἀρσένης, ὅπως σωφρονίσῃ τὸν υἱόν του, ἀλλ' οὐδὲν κατάρθωσε, διότι ὁ ἄτακτος Θανάσης ὑπ' οὐδεμιᾶς τιμωρίας ἐδιορθοῦτο καὶ ὅπερ τὸ χεῖριστον κατ' οὐδένα τρόπον ἐνόει νὰ ἐργασθῇ.

* *

Ἦτο ἤδη δωδεκαετὴς ὁ Θανάσης ὅτε κατ' ἐπίμονον τῆς συζύγου του ἀπαίτησιν ὁ κύρ - Ἀρσένης παρέλαβεν ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου συμπαθεῖ ἑπταετῇ κόρην μὲ μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμούς, ξανθὴν κόμην, ὡσεὶδὲς καὶ κανονικὸν πρόσωπον καὶ σύμμετρον σῶμα.

— Καλέ, ἀνδρά, δὲν εἶδες τὴν προκοπὴν τοῦ γυιού μας; ἔλεγε συχνάκις ἡ κυρὰ - Ἀρσένεια πρὸς τὸν σύζυγόν της. Ἀπ' αὐτὸν δὲν ἔχει κανεὶς νὰ ἐλπίζῃ. Τουλᾶχιστον ἡ Μαρίκα θὰ μᾶς γεροκομήσῃ.

Ὁ κύρ - Ἀρσένης κατέπινε πικρὸν παράπονον καὶ σιωπῶν κατένευεν εἰς τὰ λεγόμενα τῆς συζύγου του.

* *

Παρήλθον ὁκτώ ἔκτοτε ἔτη, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ὁ Θανάσης ἀπὸ ἀτάκτου παιδὸς βαθμηδὸν ἐγένετο ταρachaποιὸς ἄεργος, ὑποβλεπόμενος ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ἡ μήτηρ του πάντοτε φιλόσθενος, πρὸ τίνος εἶχε καταβληθῇ πολὺ ἐκ τῶν πολλῶν κόπων, τῶν ἀσθενειῶν καὶ τοῦ γήρατος. Βλέπουσα τὴν διαγωγὴν τοῦ υἱοῦ της καὶ παραξενευομένη τῷ ἔκαμνε συνεχεῖς ἐπιπλήξεις. Ἐκεῖνος τῇ ἀπήντα δι' ὕβρεων καὶ βλασφημιῶν ἡ τουλᾶχιστον διὰ σκωμμάτων καὶ ἀπ' οὗ τὴν ἐξεβίαζε νὰ τῷ δώσῃ χρήματα ἀπήρχετο ἐν ὀργῇ, ἐν ᾧ τῆς ἀθλίας μητρὸς ἡ ὑγεία, τούτων ἕνεκα, ὅλον ἐν ἐξηντλεῖτο.

Ἐσπέραν τινὰ ἐν τινὶ κυβεῖφ χάνων ὁ Θανάσης ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ. Ὁ κύριος τοῦ χαρτοπαικτείου τὸν ἐξύβρισε καὶ ἐκείνος μὴ ἀνεχόμενος τὰς ὕβρεις τῷ κατέφερε δύο - τρεῖς διὰ τῆς μαγκούρας του καὶ ἔφυγε δρομαῖος.

Τὴν ἐπομένην δύο κλητῆρες ἐλθόντες οἱκοὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὰς φυλακάς ἡ ἀσθενὴς μήτηρ του, μόνη εὐρεθεῖσα ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τρομάξασα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν κλητῆρων καὶ τῇ συλλήψει τοῦ υἱοῦ της, ὑπέστη ἰσχυροὺς νευρικοὺς παροξυσμοὺς ἐπὶ τοσοῦτον δεινώσαντας τὴν καταστάσιν της, ὥστε, ὡς εἶπεν ὁ ἰατρός, ὀλίγας παρεῖχεν ἐλπίδας ζωῆς.

Ὁ Θανάσης ἡλευθερώθη μετὰ ἡμισυ περίπου μῆνα, πλὴν δὲν εὐρε πλέον ζῶσαν τὴν μητέρα του. Εὗρε τὸν πατέρα του περὶλυπον, ἀπαρηγόρητον καὶ τὴν Μαρίαν περιθάλλουσαν τὸν δυστυχῆ γέροντα. Περιέμενεν εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιπλήξεις παρὰ τῶν γονέων καὶ εἰσῆλθε προπετῆς, ἀγέρωχος, ἔτοιμος νὰ ὑβρίσῃ. Ἀντὶ τούτων εὐρε τεθλιμμένον τὸν γέροντα πατέρα του καὶ τὴν Μαρίαν ὑποδεχομένην αὐτὸν καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν παρηγορήσῃ, αὐτόν, ὅστις εὐλόγως ἠδύνατο νὰ ὑποληφθῇ αἷτιος τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς του... Συνεκινήθη μέχρι μυχίων ὁ ἀθλιός, ἔκλαυσε πολὺ... ἀπεράσισε νὰ γίνῃ τίμιος ἄνθρωπος.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἑκάστην ἐπορεύετο εἰς τὸ ἐργοστάσιον μετὰ τοῦ πατρὸς του, περιχαροὺς διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ υἱοῦ του. Εἰργάζετο καὶ ἴσως πλέον τοῦ δέοντος, ἀπ' οὗτο μάλιστα ὁ γέρων πατήρ του ἀποπληγίς κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.

Ἐπὶ τετραετίαν ἐξηκολούθησε τὴν αὐτὴν ζωὴν, ἐγκρατὴς πάντοτε, πλὴν ὀλίγον μελαγχολικὸς ἐπὶ τῇ καταστάσει τοῦ πατρὸς του, ὅστις ὁσημέραι ἠδύναται.

— Δὲν θὰ τὸν ἔχωμε γιὰ πολὺν καιρό, ἔλεγε συχνάκις πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, ἐν ᾧ χονδρὸν δάκρυ, ἀκουσίως του ρέον, ἐσπόγγιζε διὰ τοῦ ἀναστροφῆς τῆς χειρὸς.

Ἐν τοιοῦτῳ σημείῳ εὕρισκοντο τὰ πράγματα, ὅτε πρῶταν τινὰ ἐκ δευτέρως ἀποπληξίας ὁ γέρων Ἀρσένης ἀπέθανε, χωρὶς ἔτι νὰ προφθάσῃ νὰ εὐχηθῇ τὰ τέκνα του.

Ὁ Θανάσης ἐλυπήθη, ἔκλαυσε πλὴν οὐχὶ τόσον, ὅσον μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς του τουλᾶχιστον ὁ πατήρ ἀπέθανεν εὐτυχὴς σχεδόν, εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτόν.

* *